

POHJOIS-POHJANMAAN
TE-KESKUS
Saap. 20.02.2006
Dno
Käsitt.

LOPPURAPORTTI

Muhoksen kyläasiamies 2 –hanke

1.10.2004 – 31.12.2005

Mäntyranta-Honkalan kyläyhdistys ry

Jouni Puhakka
31.12.2005

SISÄLLYSLUETTELO

<u>1. HANKKEEN TAUSTA JA LÄHTÖKOHDAT</u>	3
<u>2. HANKKEEN YHTEYSTIEDOT JA ORGANISAATIO</u>	4
<u>3. HANKKEEN TAVOITTEET</u>	6
<u>4. HANKKEEN KESKEISET TOIMENPITEET, TULOKSET JA VAIKUTUKSET</u>	7
<u>5. HANKKEEN TOTEUTUNEET KUSTANNUKSET JA RAHOITUS</u>	12
<u>6. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI</u>	13
<u>7. TOTEUTUKSEN ARVIOINTI</u>	14
<u>8. ONGELMAT, JATKOTOIMET JA EHDOTUKSET</u>	15
<u>9. HANKKEESSA TUOTETTU MATERIAALI</u>	16

1. HANKKEEN TAUSTA JA LÄHTÖKOHDAT

Maaseudun elinkeinorakenteen murros näkyy myös Muhoksen kylien ja keskustajaman toiminnoissa. Yhä enemmän kunnan asukkaat käyvät työssä Oulussa tai harjoittavat maatalouden sivuelinkeinoja. Entinen elämisen malli on kehityksen myötä alkanut pirstoutua ja pakotanut ihmisiä hakemaan uusia tapoja elää ja saada toimeentulonsa. Vuosia kestäneen kehityksen ja Oulun imun takia paikallinen elinkeino- ja yritystoiminta ei ole päässyt kehittymään toivotulla tavalla. Lisäksi kehitys on tuonut tullessaan mm. työttömyydestä johtuvia kielteisiä sosiaalisia vaikutuksia elämän eri osa-alueille.

Edellä mainittujen seikkojen lisäksi kunnasta on puuttunut pitemmän aikaa toimija, jonka tärkeänä tehtävänä on olla linkkinä viranomaisten ja Muhoksen eri toimijapiirien välillä. Kyseisen toimijan puute on alettu yhä enemmän tiedostamaan yhtenä yleistä kehitystä hidastavana tekijänä Muhoksella.

Aikaisemmin toteutuneen Kehittyvät Muhoksen kylät –hankkeen myötä saatujen positiivisten kokemusten ja tulosten takia on nähty laajasti tarvetta kyläasiamiestoiminnan jatkamiselle Muhoksen kunnan alueella tulevaisuudessakin. Erityisesti on koettu tarpeelliseksi se, että kunnassa on henkilö sitä varten, jonka puoleen kaikki muhoslaiset voivat kääntyä maaseudun kehittämisen ja yritystoimintaan liittyvissä asioissa. Kyläasiamiehen tärkeinä tehtävinä on ollut ja tulee olemaan paikallisen väestön neuvonta, opastus, tiedotus ja eri toimijatahojen yhteistoiminnan kehittäminen sekä meneillään olevien ja alkavien kehittämis- ja investointihankkeiden tukeminen sekä hallinnon ja toiminnan ohjaus. Lisäksi keskeisenä tehtävänä on kaikissa toiminnoissa etsiä ja avustaa maaseutuyrityksien syntymiseen kunnan maaseutukyliin.

Käynnissä oleva Lohta leipään –hanke on luonut Muhokselle lisää matkailun kehittämis- ja investointitarpeita. Hankkeen aikana selvitetään tulevien investointien toteuttamiskelpoisuus, rahoitusmahdollisuudet ja tehdään hankkeistukset.

Kylmälänkyläläiset ovat kiinnostuneet kohentamaan läheisen Kalettomanjärven tilaa. Järven kunnostus osana yleistä kylän kehittämistä on nähty kylällä tärkeäksi toimenpiteeksi parannaessa matkailuelinkeinojen kehittämisen edellytyksiä ja lisättäessä yleistä viihtyvyyttä alueella. Hankkeessa selvitetään, miten kunnostusta voidaan hyödyntää kylän kehittämisessä ja millä tavalla järveä ja kylää ympäröivää rikasta suoluontoa voidaan hyödyntää matkailullisesti.

Muhoksella on satoja hevosia ja alan harrastajia. Kunnasta puuttuu tällä hetkellä ajanmukainen ravirata, jonka puute jarruttaa hevostalouden kehittymistä paikkakunnalla. Hankkeen aikana tiivistetään yhteistyötä hevosharrastajien kesken ja lisätään mahdollisuuksia toteuttaa radan teko.

Muhoksen kyläasiamies 2 –hanke liittyy kiinteästi ja johdonmukaisesti seuraaviin käynnissä tai valmisteluissa oleviin kokonaishankkeisiin: Oulujoki–strategia, Kehittyvät Muhoksen kylät –hanke, Lohta leipään –kalastusmatkailuhanke, riistanhoidollisen monitoimialueen kehittämis-hanke ja Muhoksen ampumaradan huolto- ja monitoimirakennus.

2. HANKKEEN YHTEYSTIEDOT JA ORGANISAATIO

Hankkeen nimi:	Muhoksen kyläasiamies 2
Hankenumero:	17481
Dnro:	2504/3514-2004
Ohjelma:	Alueellinen maaseutuohjelma
Toimintalinja:	Maaseutuyhteisöjen kehittäminen
Toimenpide:	Maaseudun elinkeinojen ja väestön peruspalvelut (n)
Alatoimenpide:	Palvelujen monipuolistaminen
Toimintaryhmä:	JoMMA ry
Hankkeen hyväksytty toteutusaika:	1.10.2004-31.12.2005
Hankkeen hakija ja johtaja:	Mäntyranta-Honkalan kyläyhdistys ry Pj. Olli Paakkari, Töllintie 4 B 7, 91500 MUHOS p. 050-350 8571 olli.paakkari@luukku.com
Hankkeen vetäjä (kyläasiamies):	Jouni Puhakka Ervintie 8 as 1, 91430 LEPPINIEMI p. 0400-634 325 jspuhakka@luukku.com
Hankkeen maksuliikenteen hoitaja ja kirjanpitäjä:	Tilitoimisto M & R Tikkanen/Maija Tikkanen Valtatie 22, 91500 MUHOS p. (08) 5332 369, 040-5884 730 m-r.tikkanen@mail.suomi.net
Muut hankkeen toteuttamiseen sitoutuneet:	Laitasaaren kalastuskunta, Oulun Osuuspankki, Merikosken ammatillinen koulutuskeskus, Muhoksen Yrittäjät ry, Nuorten Ystävät ry, Oulun seudun Ammattiopisto, Jouni Puhakka

Hankkeen alkuperäiset ohjausryhmän jäsenet:

Olli Paakkari, Mäntyrinta-Honkalan kyläyhdistys ry, ohj. ryhmän puheenjohtaja

Martti Kiviharju, Mäntyrinta-Honkalan kyläyhdistys ry, varapuheenjohtaja

Jouni Puhakka, projektipäällikkö, sihteeri

Tauno Laurila, JoMMA ry

Eija Rautiainen, Muhoksen kunta

Jarmo Fiskari, Oulun Osuuspankki

Matti Savolainen, Pohjolakoti, Nuorten Ystävät ry

Veli-Matti Fingerroos, Pohjois-Pohjanmaan TE-keskus

Väinö Väänänen, Laitasaaren kalastuskunta

Juhani Paakki, Merikosken ammatillinen koulutuskeskus

Raimo Ranta, Muhoksen Yrittäjät ry

Juha Fränti, Pohjolakoti, Nuorten Ystävät ry

Alpo Kaisto, Oulun seudun ammattiopisto

Ilkka Kettunen, Oulun seudun ammattiopisto

3. HANKKEEN TAVOITTEET

Muhoksen kyläasiamies 2 –hankkeen päätavoitteena oli hyödyntää Kehittyvät Muhoksen kylät -hankkeen positiiviset tulokset ja näin konkretisoida alkanut yleinen myönteinen kehitys, jonka tarkoitus on elämisen tason kohottaminen ja yrittämisen edellytysten lisääminen kunnan eri osa-alueilla.

Muita tavoitteita olivat

- Tehdä Muhoksesta aktiivisten elinvoimaisten kylien ja vireän keskustaajaman yhteistyöverkosto, jolloin Muhos mielletään muuallakin houkuttelevana paikkana asua ja yrittää.
- Kartoittaa uuden yritystoiminnan edellytykset, tukea uutta ja jo olemassa olevaa yritystoimintaa sekä säilyttää ja lisätä palveluja yhdessä eri koulutusta antavien tahojen ja viranomaisten kanssa.
- Monipuolistaa ja vahvistaa kunnan elinkeinorakennetta, jolloin yritysten lukumäärä ja niiden henkilöstömäärä kasvaa. Alueelle syntyisi nykyisen ja tulevan hanketoiminnan ansiosta useita uusia, pysyviä ympäri- ja osavuotisia työpaikkoja.
- Tuottaa ja saada uutta ja realistista tietoa Muhoksen alueesta päätöksenteon pohjaksi sekä alueelle suunnattujen toimenpiteiden ja resurssien tuloksellisuuden arvioimiseksi.
- Lisätä vaikuttavuutta esim. juurruttamalla uusia, hyviä toimintamalleja hankkeen toimintaympäristöön.

4. HANKKEEN KESKEISET TOIMENPITEET, TULOKSET JA VAIKUTUKSET

Hyvinvointikartoituksen teko

Kartoituksessa lähetettiin Muhoksen haja-asutusalueen kylien asukkaille kysely, jossa keskityttiin kotipalveluihin, niiden saatavuuteen ja laatuun asiakkaan näkökulmasta katsottuna. Kyselyn avulla haluttiin tulevaisuudessa hyödyntää kyläyhteisöjen voimavaroja sekä turvata kylien palveluita kylälähtöisillä toimenpiteillä, tehden tiivistä yhteistyötä Muhoksen kunnan kanssa.

Kartoitukseen liittyvän palautusjärjestelmän tarkoitus oli mahdollistaa kuntalaisten osallistuminen kunnan asukkaiden elinolojen kaikinpuoliseen kehittämiseen.

Hyvinvointikartoituksen tekemisestä ja tarkoituksesta tiedotettiin etukäteen alueitten asukkaille eri tilaisuuksissa, lehtien kautta, kylätiedotteissa, netin kautta ja henkilökohtaisten kontaktien avulla.

Kyselyn avulla saatiin ajantasainen, luotettava ja realistinen kooste sekä käsitys Muhoksen kunnan kylien kotipalveluiden nykytilasta, tarpeista, puutteista ja kehittämismahdollisuuksista. Lisäksi ilmeni uutta tietoa kylien asuntojen kunnosta ja varustetasosta, sillä ne sanelevat hyvin pitkälle kotona asumisen mahdollisuuden.

Kartoituksen tekeminen sai julkisuutta ja näin kotipalvelujen kehittäminen yleisestikin todettiin tarpeelliseksi. Kotipalveluihin sekä niihin liittyviin sosiaalsiin ja yritystoiminnallisiin mahdollisuuksiin kiinnitettiin kuntalaisten keskuudessa enemmän huomiota.

Eräänä kartoituksen tuloksena syntyi ns. osuuskuntamalli, jossa kunta ostaisi osuuskunnan kautta ennalta sovitun paketin ja perisi kunnan normaalin palvelumaksun. Työntekijä voisi olla vaikka työtön henkilö, hän tekisi vain sopimuksen mukaiset työt, muulloin hän voisi olla työvoimatoimiston kirjoilla. Kunnan viranomaisten mukaan kylälähtöisten palvelujen tuottaminen on hyvä asia ja heidän mielestään paras keino sen organisoimiseen voisi olla esille tuotu osuuskuntamalli.

Keskustan alueiden toiminnallisen käytön selvittäminen

Hankkeen toimesta ryhdyttiin yhdessä Muhoksen kunnan ja yrittäjien kesken pohtimaan, miten keskustan alueen toiminnallista käyttöä voitaisiin kehittää ja lisätä, jotta yritystoiminnan edellytykset paranisivat alueella. Aluksi tehtiin keskustan alueen yrittäjille kysely, jonka tarkoitus oli kartoittaa ja selvittää Muhoksen keskusta-alueitten tilaa, yrittäjien kannalta tärkeiden keskustan alueen toiminnallisen käytön parannusehdotuksia ja muita alueen tulevaisuuden kehittämismahdollisuuksia. Kyselystä virinneiden keskustelujen tavoitteena oli omalta osaltaan tukea myös kokonaisvaltaista, koko kunnan elinkeinoelämän kehittymistä.

Lisäksi yrittäjien ja kunnan välisissä keskusteluissa otettiin tärkeäksi asiaksi yhteistoimintamuotojen kehittäminen, lisääminen ja syventäminen.

Yhteistoiminnan tuloksena kunnan ja paikallisten yrittäjien välinen yhteistyö tiivistyi. Järjestettiin yhteisiä tilaisuuksia: yhteisiä palavereita, yrittäjäseminaari ja muita yrittäjyyteen liittyviä tilaisuuksia.

Keskustan alueiden kehittäminen otettiin myöhemmin huomioon Muhoksen kunnan pitkän aikavälin strategiassa mm. kaavoitusta suunniteltaessa. Yhteistoiminnan johdosta henkilökohtaisten kontaktien määrä sekä yleinen tiedonsaanti lisääntyi ja monipuolistui merkittävästi.

Tiedotustoiminta

Hankkeesta tiedotettiin heti sen lähdettyä käyntiin. Hanke oli laajasti esillä Muhoksella ilmestyvissä Tervareitti- ja Juoksupoika-lehdissä. Hanketta tuotiin esille suuremmalle yleisölle keväällä 2005 Oulussa Pohjois-Suomen Erämessuilla.

Muita hankkeen tiedotuskanavia olivat erilaiset seminaarit, kokoukset ja tapahtumat. Lisäksi muita kanavia olivat kyläillat ja -kokoukset, erilaiset koulutustilaisuudet, lehdistötiedotteet, muistiot, tiedotteet, sähköposti, omat www-sivut, henkilökohtaiset kontaktit, kirjeet sekä lukuisat puhelinsoitot. Näin alueen asukkaat, eri toimijaryhmät ja muut hankkeen kanssa tekemisissä olevat tahot saivat ajankohtaista tietoa hankkeen sisällöstä ja sen tavoitteista.

Hankkeen tiedotus loi uusia valmiuksia uudenlaisien yhteistyömuotojen syntymiselle muhoslaiten eri toimijaryhmien kesken ja näin edesauttoi paikallisen yhteistoiminnan kehittämistä. Tiedotuksen vaikutuksesta ja hankkeeseen liittyvien toimenpiteiden avulla alueen väestö kiinnostui elinolojensa kehittämisestä ja aktivoitui solmimaan uusia yhteistyörakenteita keskenään.

Hankkeistaminen

Hankeideoita kartoitettiin koko hankkeen ajan henkilökohtaisissa keskusteluissa, aikaisemmista kyselyaineistoista sekä kaikissa muissa mahdollisissa yhteisissä tilaisuuksissa.

Hankkeen alussa selvitettiin tiiviisti mahdollisuutta hankkeistaa Muhokselle ravirata, mutta siihen ei hankkeistuksessa mukana olleilla tahoilla ollut vielä valmiutta. Osaltaan hankkeistamista vaikeutti toimintaryhmä JoMMan kunnilta neuvotteleman kuntarahan loppuminen Muhokselta. Kehittämishankkeisiin liittyvä kuntaraha täytyi aina neuvotella Muhoksen kunnan kanssa erikseen joka hanketta kohti, ja sen saanti nykyisessä kuntien tiukassa rahatilanteessa oli hyvin vaikeaa.

Yritystoiminnan edellytysten parantaminen

Hankkeessa järjestettiin erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia yritystoiminnasta kiinnostuneille sekä nykyisille yrittäjille. Hankeaikana toteutettiin yrittäjäseminaari, polttopuu-yrittäjätilaisuus sekä tilaisuus yritystoiminnasta kiinnostuneille tai sitä harkitseville. Yritystoimintaan liittyvistä rahoitusmahdollisuuksista tiedotettiin yleisesti ja henkilökohtaisella tasolla. Yrittäjien ja yritystoimintaa harkitsevien yleistä ja yksilöllistä neuvontaa sekä ohjausta toteutettiin monin tavoin mm. hyödyntämällä Ouluseutu Yrityspalveluiden ja Oulun Uusyrittäjäkeskuksen ammattitaitoa. Yritystoiminnan aloittamisesta ja/tai sen kehittämistä kiinnostuneet ohjattiin em. tahojen puoleen lisätiedon- ja avun saamiseksi. Yrittävä maaseutu –hanke suoritti Muhoksen kirkonkylän taajaman ulkopuolella sijaitsevilla maatiloilla yksilöllistä neuvonta- ja ohjaustyötä yritystoiminnan edellytysten selvittämiseksi ja aloittamiseksi kyseisillä tiloilla. Lisäksi tehtiin erilaisia selvityksiä ja kyselyitä, jotka kohdistettiin yleisesti alueen väestölle ja jo yritystoiminnassa toimiville tahoille. Kyselyiden ja selvityksien tavoitteena oli kartoittaa muhoslaista yritystoiminnan tilaa, sen tarpeita ja uusien yritystoiminnan kehittämismahdollisuuksien parantamista alueella.

Edellä mainittujen toimintojen tuloksena alueella virisi kiinnostusta yritystoiminnan lisäämiseen. Koulutuksissa ja tilaisuuksissa oli paljon osallistujia. Yritystoiminnasta kiinnostuneita ja sitä harkitsevia saatiin ohjattua etsimään lisää tietoa alan ammattilaisilta.

Yleisen tiedotuksen ja neuvonnan lisääminen auttoi tuomaan esiin uusia potentiaalisia ”yrittäjäehdokkaita”, jotka voivat tulevaisuudessa hyödyntää saamaansa tietoa.

Toiminnan tuloksena saatiin myös uutta ja hyödyllistä tietoa muhoslaisesta yritystoiminnasta, sen nykytilasta, tarpeista ja kehittämismahdollisuuksista.

Toimintojen vaikutuksesta edellytykset ja kiinnostus erilaisen yritystoiminnan kehittämiseen ja lisäämiseen paranivat Muhoksella. Erityisesti kunnan aktiivinen panostus yritystoiminnan edistämiseen lisääntyi monella tavoin hankkeen aikana. Paikallinen yrittäjäyhdistys uudistui ja lisäsi toimintaansa. Yritystoiminnan kanssa tekemisessä olevien tahojen aktivoituminen ja yksityisten henkilöiden määrä lisääntyi huomattavasti, jolloin laajenevasta yhteistoiminnasta saadaan enemmän hyötyä nyt ja tulevaisuudessa pyrittäessä lisäämään yritystoiminnan edellytyksiä Muhoksella.

Kyläsuunnitelmien teko ja päivitys

Hankkeessa aktivoitiin Muhoksen kyläyhdistyksiä ja kylätoimikuntia tekemään kyläsuunnitelmia ja päivittämään olemassa olevat kyläsuunnitelmat. Muhoksen kylillä oli ennen hanketta voimassaolevia kyläsuunnitelmia 2 kappaletta (Jokirinne ja Kylmälänkylä).

Kyläsuunnitelman tekemisestä ja sen tärkeydestä kylien kehittämisessä tiedotettiin monin tavoin. Asiasta tiedotettiin lehdissä, kylätiedotteissa, yleisissä tilaisuuksissa ja henkilökohtaisissa tapaamisissa.

Uusien kyläsuunnitelmien teko käynnistyi hankkeen alussa kahdella kylällä, Pyhänsivulla ja Mäntyranta-Honkalassa. Em. kylillä kokoonnuttiin sovituin väliajoin kokouksiin, joissa kyläsuunnitelmaa koostettiin yhteisesti kyläläisten kanssa. Kyläsuunnitelmien tekemisessä hanke oli tiiviissä ja hyödyllisessä yhteistyössä Kylävalakiat-hankkeen kanssa, jonka projektipäällikkö Tarja Niskanen ohjasi suunnitelman tekoa kyläsuunnitelmakokouksissa. Lisäksi kylät, joilla oli voimassaolevat kyläsuunnitelmat, saivat hankkeen toimesta neuvoa ja ohjausta kyläsuunnitelmiansa päivittämiseen.

Muhokselle syntyi hankkeen aikana kaksi uutta kyläsuunnitelmaa, Mäntyranta-Honkalan alueelle ja Pyhänsivulle. Vanhoja kyläsuunnitelmia päivitettiin Kylmäänkylällä ja Jokirinteellä. Myös Laitasaressa kirjattiin kyläläisten toiveita ja tarpeita paperille, mutta kattavaksi kyläsuunnitelmaksi se ei vielä hankkeen aikana edennyt.

Kyläsuunnitelmien teon aikana syntyi kyläläisten kesken enemmän yhteistyötä. Oman kylän tilannetta alettiin miettiä syvällisemmin ja pohtia keinoja ongelmien ratkaisemiseksi. Kylillä ruvettiin yhä enemmän ymmärtämään yhteistyön merkitys kylän elinolojen edistämiseksi.

Muhoksen kunnan oma pitkän aikavälin kuntastrategia lyötiin lukkoon vuoden 2005 lopulla. Kunnan ja kylien yhteistyöllä kylien nykyiset kyläsuunnitelmat ja muut kirjalliset suunnitelmat saatiin sisällytettyä kuntastrategiaan. Osana koko kunnan tulevaa kehittämistä kyläsuunnitelmien painoarvo kasvaa tulevaisuudessa tehtäessä yleisiä, kyliäkin koskevia päätöksiä.

Opinto- ja tutustumisretki Itä-Suomeen

Marraskuussa 2005 tehtiin yhteinen opinto- ja tutustumisretki Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa sijaitseviin valtakunnallisiin vuoden kyliin (Lieksan Vuonisahti 2002, Karttulan Syväniemi 2004).

Matkalla oli osallistujia Alma- ja Tavoite 1 -alueelta (JoMMA-toimintaryhmän alue), kyläläisiä, kylätoimijoita, yrittäjiä, kuntien maaseutuasiamiehiä, kunnanvaltuutettuja, hanketoimijoita, Pohjois-Pohjanmaan kylät ry:n edustajat ja JoMMA ry:n edustajat.

Opintomatkan avulla haluttiin kerätä uutta tietoa ja uusia toimintatapoja kyläkehittämistoiminnassa onnistuneilta kyliltä ja soveltaa niitä myöhemmin omilla kylillä. Kyläyrittäjätoiminta ja siinä verkostoituminen olivat erityisesti asioita, joihin pyrittiin matkalla tutustumaan. Em. vuoden kylien kehittämistoiminta on ollut jo vuosia suunnitelmallista, pitkäjänteistä, uutta luovaa sekä laaja-alaista.

Matkalla saatiin uutta tietoa monipuolisesta, eri paikkakunnilla toteutetusta kylien kehittämistoiminnasta. Vierailu oli onnistunut ja tulevaisuus näyttää, löydetäänkö uusia elementtejä alueemme kehittämistyöhön. Osallistujat onnistuivat luomaan uusia, luontevia ja hyödyllisiä kontakteja vierailupaikoissa. Lisäksi matkalla olleet tahot tutustuivat toisiinsa paremmin ja näin saatiin luotua uusia hyödyllisiä kontakteja aluetasolla. Kaikissa kohteissa yhteisenä teki-jänä oli laaja yhteistyö. Asioihin ja uusiin mahdollisuuksiin on tartuttu ennakkoluulottomasti ja toisten yhteistoimintaverkostoja hyödyntäen. Matkalla mukana olleet saivat uutta uskoa ja voimaa kehittämistoimiensa eteenpäin viemiseksi.

Yhteistyö muiden hankkeiden kanssa

Muhoksen kyläasiamies 2 -hanke teki tiivistä yhteistyötä seuraavien alueellisten hankkeiden kanssa:

- Kylävalakiat –hanke ohjasi ja neuvoi joka vaiheessa kyläläisiä kyläsuunnitelmien tekemisessä ja laadinnassa.
- Yrittävä Maaseutu –hankkeen kanssa tehtiin yhteistä neuvonta- ja tiedotustoimintaa toimiville ja yritystoimintaa harkitseville maaseutuyrittäjille. Yhteistyö mahdollisti henkilökohtaisen neuvonnan, joka sitä halusi. Hankkeiden yhteistyönä järjestettiin ruokohelpi-seminaari.
- PalveluApaja.net -hanke. PalveluApaja tarkoittaa internet-sivustoa, jonka kautta paikallisille yrittäjille ja palveluntarjoajille tarjotaan mahdollisuus markkinoida omaa toimintaansa. Hankkeen toiminnasta ja mahdollisuuksista tiedotettiin laajasti alueen maaseutuyrittäjille.

Muhoksen kyläasiamies 2 –hanke teki lisäksi tiivistä yhteistyötä muiden paikallisten meneillään olleiden hankkeiden kanssa ohjaten, neuvoen ja tukien niiden käytännön hanketoimintaa. Nämä yhteistyöhankkeet olivat Lohta leipään, Muhosjoen reitit, Kalettomanjärven kunnostus sekä Muhoksen ampumaradan huolto- ja monitoimirakennus.

Hankkeiden yhteistyöstä syntyi paikkakunnalle uutta osaamista ja suunnittelun työkaluja sekä löydettiin tehokkaita vaikutuskanavia yleisen kehittämisen avuksi. Lisäksi laajenneet yhteistoimintaverkostot loivat valmiuksia tehokkaammalle toiminnalle tulevaisuudessa.

Merkittävänä vaikutuksina hankkeiden yhteistyöstä oli kylien suunnitelmallisen kehittämisen tiedostaminen sekä yleinen halu nykyisestä hanketoiminnasta saatujen kokemusten ja tuloksien jatko hyödyntämiseen.

5. HANKKEEN TOTEUTUNEET KUSTANNUKSET JA RAHOITUS

Kehittäminen

Kustannukset euroina:

Palkat ja sivukulut	38732,02
Ostopalvelut, palkkiot ja niiden sivukulut	1834,74
Matkakustannukset	2998,74
Muut kustannukset, vuokrat	763,55
Muut kustannukset, toimistokulut	2117,15
Muut kulut	1148,59

Kustannukset yhteensä

47594,79

Rahoitus euroina:

Julkinen rahoitus:

Te-keskus, EU	12850,59
Te-keskus, valtio	21417,66
Muhoksen kunta	8567,06

Julkinen rahoitus yhteensä

42835,31

Yksityinen rahoitus:

Hanketoimijoiden rahoitusosuudet	4759,48
----------------------------------	---------

Yksityinen rahoitus yhteensä

4759,48

Rahoitus yhteensä

47594,79

6. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Muhoksen kyläasiamies 2 –hanke osoitti tarpeellisuutensa hyödyntää edellisestä kyläasiamies-hankkeesta saatuja tuloksia. Hankkeiden avulla on saatu omalta osaltaan pidettyä yllä sekä parannettua myönteistä kehitystä, mikä Muhoksella on lähtenyt liikkeelle viime vuosina. Eri-tyisesti kylien aseman korostaminen ja niiden omaehtoisen kehittämisen alulle saanti oli positiivista, mitä myös hankesuunnitelmassa tavoiteltiin.

Erilaisten yhteistyöverkostojen luominen lähti mukavasti liikkeelle hankkeen alussa ja kiinnostus yhteistyöhön lisääntyi hankkeen loppua koti varsinkin kylien, kunnan, yrittäjien sekä paikallisen lehden kesken.

Hankkeessa tehtiin erilaisia selvityksiä ja kartoituksia yritystoiminnan ja ihmisten yleisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Tarpeellista ja hyödyllistä tietoa saatiin kerättyä paljon kokoon, ja se odottaa vain päättävien elimien käsittelyä.

Kunnan elinkeinorakenteen monipuolistamisessa ja vahvistamisessa pienen hankkeen resurssit ovat hyvin rajalliset, mutta omalla toiminnallaan se osoitti lisäävänsä yleisiä voimavaroja tulevaisuuden elinkeinojen lisäämisessä Muhoksella.

Uusien yhteistoimintamallien juurruttaminen lähti alulle mm. kokouksissa, joissa kylät koontuivat keskenään suunnittelemaan asioitaan ja kokouksissa, missä myös kunnan edustajat olivat mukana.

Hankesuunnitelmaan liittyvien tavoitteiden asettaminen ja saavuttaminen on joskus ongelmallista. Esimerkkinä olkoon selvitys maatilojen mahdollisuuksista laajentaa ja monipuolistaa nykyistä toimintaansa maaseutuyritystoiminnan lisäämiseksi Muhoksella. Asia on sen verran laaja ja aikaa vievä, että se vaatisi oman hankkeensa. Kyläasiamieshanke ei voinut kuin pieneltä osin selvittää asiaa.

Käytännössä kunnassa alkavien ja viriävien investointien toteuttamiskelpoisuuden ja rahoitusmahdollisuuksien kunnolla selvittämiseen tarvittaisiin siihen nimenomaan palkattu henkilö. Myös yleistä hankkeistusta vaikeutti hankkeiden rahoitukseen tarvittavan kuntarahan loppuminen, minkä vuoksi rahoitettujen hankkeiden määrä jäi vähäiseksi.

Hankkeen toteutuneiden tavoitteiden myötä saatiin lisäarvoa ja vaikutusta Muhoksen kylien ja elinkeinoelämän edelleen kehittämiseen.

7. TOTEUTUKSEN ARVIOINTI

Hankkeessa onnistuttiin jatkamaan laajemmin ja vaikuttavammin prosessia, joka luotiin aikaisemmassa kyläasiamieshankkeessa. Hanke edesauttoi luomaan toiminnallaan kuntalaisille ja eri toimijaryhmille lisämahdollisuuksia parantaa yritystoiminnan ja yleisen hyvinvoinnin edellytyksiä.

Hankesuunnitelmaa pitäisi voida muuttaa joustavasti tarpeen mukaan hankkeen edetessä, vaikka useastikin. Näin resursseista saataisiin suurin hyöty irti. Toteutuksen suurimmat vaikeudet johtuivat em. asiasta. Tulevaisuudessa voisi hankesuunnitelman tehdä nämä vaikeudet huomioon ottaen toisinkin.

Hanke sai julkisuutta ja näkyvyyttä hyvin. Hankkeen toiminnoista ja tuloksista kerrottiin tiedotusvälineissä ja julkisissa tilaisuuksissa. Lisääntyvän julkisuuden ja näkyvyyden myötä kyläasiamiestoiminta nykymuodossaan todettiin monella taholla tarpeelliseksi. Hankkeesta oltiin kiinnostuneita ja se nähtiin yhtenä positiivisena tapana olla kehittämässä Muhoksen kuntaa.

Ohjausryhmän arvio projektiprosessista:

Hanke on toteutunut alkuperäisen hankesuunnitelman ja hengen mukaisesti. Hankkeella on saatu luotua Muhokselle merkittävästi lisää ihmisten hyvinvointia parantavia taloudellisia ja henkisiä voimavaroja.

Lisäksi hankkeen tulokset ja vaikutukset osoittavat nykyisenlaisen kyläasiamiestoiminnan olevan luontevaa ja hyödyllistä kehitettäessä muhoslaisten elinoloja. Kyläasiamiestoiminnan jatkaminen ja kehittäminen Muhoksella on todettu laajasti ja yleisesti tarpeelliseksi.

8. ONGELMAT, JATKOTOIMET JA EHDOTUKSET

Hankkeen suurimmat ongelmat olivat ALMA-rahoitukseen liittyvän kuntarahan saanti ja hankinta sekä resurssien riittämättömyys hankkeen eräiden toimintojen suorittamiseen. Muhoksen kunnan ohjelmakauden alussa hankkeisiin varaama kuntarahamäärä oli käytetty loppuun edellisen kyläasiamieshankkeen aikana. Kuntaraha oli siten anottava kunnalta erikseen jokaiselle rahoitusta vaativalle hankkeelle. Kuntarahan hakeminen vei aikaa ja oli työlästä, jonka takia jouduttiin luopumaan em. syyn takia monesta toteutettavissa olevista hyvästä hankkeesta.

On kuitenkin todennäköistä, että kuntarahan saanti hankkeille voi olla vaikeaa tulevaisuudessakin. Sen vuoksi kunnissa olisi tarpeellista ennen uutta ohjelmakautta koordinoita laajemmin hankkeisiin liittyvää suunnittelua ja käytännön toimenpiteitä.

Yritystoiminnan edellytysten selvittämiseen hankkeen resurssit ja toiminta-aika eivät riittäneet. Asioita selvittämään pitäisi palkata henkilö, joka tekisi ainoastaan ko. työtä kunnan asukkaiden keskuudessa.

Tulevaisuutta ajatellen on tärkeää, että kyläasiamiestoimintaa tai vastaavaa jatketaan Muhoksella tulevaisuudessakin. ALMA-ohjelma loppui Muhoksella vuoden 2005 lopussa. Olisi tärkeää, että joku taho suunnittelisi ja valmistelisi maaseudun kehittämiseen liittyviä asioita sekä tiedottaisi niistä vuoden 2006 aikana. Näin oltaisiin valmiita toimimaan heti vuoden 2007 alussa, jolloin uusi ohjelmakausi pyörähtää käyntiin.

Olisi suositeltavaa järjestää lisää kylien yhteisiä tilaisuuksia. Niistä saa uutta innostusta kylätyöhön. Opintomatkat ovat yksi hyväksi koettu keino saada lisättyä yhteistyötä.

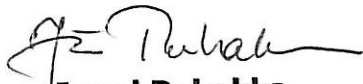
Hankkeessa saavutettuja tuloksia olisi hyödynnettävä ottamalla ne huomioon viranomaisten päätöksenteon yhteydessä ja suunniteltaessa laajempia kehittämistoimenpiteitä kunnassa ja lähialueilla.

9. HANKKEESSA TUOTETTU MATERIAALI

WWW-sivut hankkeesta
Hanke-esitykset
Aloitteet
Matkasuunnitelmia ja -raportteja
Muistioita
Osanottajaluetteloita
Kylälehtijutut, lehtijuttuja (16 kpl)
Mäntyranta-Honkalan kyläsuunnitelma
Pyhänsivun kyläsuunnitelma
Yleisötilaisuuskutsut
Ilmoitukset yleisötilaisuuksiin (lehdet, ilmoitustaulut, internet)
Tarjouspyynnöt
Kylmälänkylän kyläsuunnitelma
Kylmälänkylän suoalueiden matkailullinen kartoitus
Hyvinvointikartoitus; kyselyt ja koosteet
Hankesuunnitelma
Erilaiset sopimukset
Kyselyt laajakaistayhteyksien tarpeesta
Kyläkyselyt
Kysely kylmälänkyläläisille Kalettomanjärven kunnostuksen edelleen hyödyntämisestä
Hakemukset, anomukset
Kyselyt maaseutuyrittäjille
Keskustan alueiden toiminnallinen kysely ja kooste
Loppuraportit, väliraportit, indikaattorit

Loppuraportin laatija

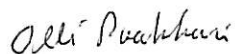
Muhoksella 31.12.2005

Jouni Puhakka
projektipäällikkö

Loppuraportin hyväksyvät

Muhoksella 30.1.2006

Olli Paakkari
ohjausryhmän puheenjohtaja

Martti Kiviharju
ohjausryhmän varapuheenjohtaja